

Inleiding

Honderd jaar terug ontwikkelt zich in vele Europese landen een nieuwe kunstvorm: de art ouveau. Hij krijgt verschillende namen naargelang het land, de streek of de stad: Jugendstil in Duitsland, Modern Style in Schotland, Modernisme in Catalonië, Secession in Wenen, Liberty in Italië of de École de Nancy te Nancy. In diezelfde periode ontwikkelt zich de industrie: er worden meer en meer machines gebruikt en ook

nieuwe materialen zoals ijzer en nieuwe energiebronnen zoals elektriciteit en petroleum doen hun intrede. De art nouveau kunstenaars gebruiken deze nieuwigheden om voorwerpen en gebouwen te creëren die zowel mooi als nuttig zijn. De natuur, de planten en de dieren dienen dikwijls als model voor deze kunstenaars, die zich tegelijk ook laten inspireren door de geschiedenis, de legenden en de folklore uit hun streek.

Het Réseau art nouveau Network is een grote groep mensen uit 13 verschillende Europese steden die samenwerken. Allemaal hebben ze een grote passie : art nouveau. Sommigen zijn conservators of museumdirecteurs, andere zijn architecten die gebouwen restaureren of kunsthistorici die de kunstenaars en hun werk bestuderen. Kortom, wij willen allemaal meer te weten komen over gebouwen, meubels en voorwerpen die meer dan honderd jaar geleden gemaakt werden. Via het Réseau art nouveau Network kunnen we dit doen in alle steden die meewerken. Samen schrijven we boeken, organiseren we conferenties en maken we tentoonstellingen. We besloten ook om dit boekje te maken zo dat je de art nouveau in je eigen stad en in de andere steden kan leren kennen.

De Europese Unie verenigt 15 Europese landen die beslist hebben om samen te werken op vele manieren op vlakken als politiek, economie, industrie, wetenschap, sport, onderwijs en cultuur. De Europese Unie en de Europese Commissie helpen het Réseau Art Nouveau Network door ze geld te geven om samen te werken, boeken te publiceren, tentoonstellingen te maken en om kinderen en volwassenen kennis te laten maken met art nouveau.

With the support of the Culture 2000 Programme of the European Union / Avec le soutien de Programme Culture 2000 de l'Union européenne

In collaboration with the European Route of Modernism / En collaboration avec la Route européenne du Modernisme

With the participation of / Avec la participation de ville de Nancy

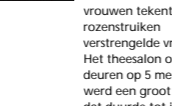
Helsinki
Het Nationaal Museum van Finland

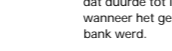
Glasgow
De theesalons van Glasgow

Ljubljana
De drakenburg

Brussel
De Flora en de Fauna

Drie jonge architecten, Herman Gesellius, Armas Lindgren en Eliel Saarinen tekenden het Nationaal Museum van Finland. Hun keuze ging naar grijs graniet en stevige en waardevolle materialen. Wie aandachtig kijkt kan veel, en soms zeer verrassende, details vinden. Sommigen werden door ambachtslui ter plaatste beeldhouwd. Je vindt er wilde dieren (eekhoorns, beren en vossen) en dennennappels afkomstig van de wouden waar ze leven. Je kan er ook folkloristische figuren in herkennen en personages uit de Finse legende van de Kalevala. Uit het midden van het gebouw steekt een hoge puntige toren waardoor je het museum makkelijk kan terugvinden.

In de jaren 1890 telt Glasgow talrijke theesalons. Eén van de eigenaren, Mevrouw Cranston, wenst het interieur van haar nieuwe theesalon op Buchananstreet in te richten. Ze vraagt Charles Rennie Mackintosh de muren te versieren. Deze gebruikt okeren kleuren op het gelijkvloers die geleidelijk naar geel, grijsgroen en uiteindelijk, op de bovenste verdieping, naar blauw evolueren om zo een hemelse indruk te bieden. In de eetkamer voor vrouwen tekent hij in rozenstruiken verstrengelde vrouwen. Het theesalon opende zijn deuren op 5 mei 1897 en werd een groot succes, dat duurde tot in 1918, wanneer het gebouw een bank werd.

De drakenbrug werd gebouwd in 1901 en bevindt zich op het marktplein. Ze werd genoemd naar de vier draken die op de vier uitloeken werden geplaatst. Het plan voor de brug werd opgemaakt door de architect Jurij Zaninovic.

De legende wil dat het de Griekse prins Jason was die, bijgestaan door zijn gezellen de argonauten, Ljubljana stichtte. Vluchtend voor de koning Aites, van wie zij het gouden vlies stalen, vaarden zij over de Zwarte Zee tot aan de rivier Ljubljana. Daar bestreed en overwon Jason een vreselijk monster, de draak van Ljubljana, die het symbool van de stad werd en voorgesteld is op de top van de kasteeltoren.

Voor de art nouveau huizen wordt overvloedig gebruik gemaakt van metaal. Dit wordt aangewend voor de structuren of het skelet van de bouw maar ook voor de beschermingselementen zoals de balustrades en het traliewerk voor de vensters. Deze laatste stellen dikwijls planten of dieren voor. Maar opgelet, ze zijn niet altijd makkelijk te vinden ! Kijk goed naar deze prenten: je vind er dieren die je kent ...

Ziehier de oplossing: Vergelijk het traliewerk met de tekeningen. De roze flamings : een lange nek, een hoofd en een bek. Hoeveel vogels zie je op het balkon ? Zie je op het andere balkon bloemen of vlinders ? Of zijn het beiden ?

Het Palau Güell werd gebouwd door de architect Antoni Gaudí voor Eusebi Güell. Deze hield heel veel van de architect en vroeg hem regelmatig dingen te ontwerpen. Antoni Gaudí bouwde een buitengewoon paleis voor hem, dat al gauw de hoofdverblijfplaats van de familie Güell werd. Het paleis diende geschikt te zijn voor het herbergen van een antieke collectie, voor het houden van politieke bijeenkomsten, concerten en voor het logeren van gasten. De bouw was zeer duur. De architect wenste namelijk de beste steen te gebruiken, het beste smeedijzer en het beste hout.

Ik ben geboren in 1898, mijn bouwjaar. Mijn ontwerper was een zeer bekend architect, Lluís Domènech i Montaner. Ik ben een toren van 30 meter hoog, gebouwd in baksteen, vierkant aan de basis en rond hogerop, met een groot waterreservoir in het bovenste gedeelte. Ik ben gekroond met een windwijzer. Mijn beeld, zichtbaar van in de verte, is zeker het meest bekende embleem van het Pere Mata hospitaal, waar ik me bevind. Weet jij wie ik ben? De watertoren !

In 1905, bouwt de architect Lluís Muncunill een gebouw dat de Agrupació Regionalista wordt genoemd en dat kunstenaars, schrijvers, architecten en muzikanten moest welkom heten. Men volgt er muziekonderwijs en houdt er ook tentoonstellingen. Wil je meer weten over dit gebouw dan kijk je maar naar de foto : het gebouw werd opgetrokken in baksteen.

In de Noorse bergen leven er trollen! Ze zijn enorm, lelijk en dom, maar bezitten fantastische schatten. Zij verdragen geen zon en kunnen zich zo boos maken dat ze uiteindelijk ontploffen ! Er was eens een trol die een koffer vol goud en edelstenen bezat. Op een dag zag hij een schitterende zonnestraal. Hij wilde hem vastgrijpen en opsluiten in zijn kelder om zijn schat zo nog meer te laten schijnen. Op een ochtend klom de trol zéér hoog om de eerste zonnestraal te vangen. Verblind door het licht verloor hij het evenwicht en viel van de berg. Hij veranderde in steen.

Deze lamp, aanvankelijk gemaakt voor een tentoonstelling, werd nadien in talrijke varalanten vervaardigd.

De art nouveau kunstenaars waren gefascineerd door sprookjes. Vind jij de vreselijke trol op de gevel van dit huis dat werd getekend door de Noorse architect Hagbarth Schytte-Berg?

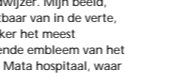
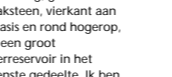
100 jaar geleden in Nancy richtte een groep kunstenaars een beweging op die "l'École de Nancy" werd geheten. Voor deze kunstenaars diende de natuur als model: voor decoratie gebruiken zij bloemen en planten, die hun vorm ook aan voorwerpen verlenen. Bekijk bij deze lamp, in 1903 verwezenlijkt door Daum en Majorelle, de voet in verguld brons die de vorm aanneemt van een stengel. De gloeilampjes zitten verhuuld in glazen bloemen, die meer of minder open zijn en zo de ontwikkeling van de bloem voorstellen. Je ziet ook kleine bladknoppen die zich rond de voet wikkelen.

Deze lamp, aanvankelijk gemaakt voor een tentoonstelling, werd nadien in talrijke varalanten vervaardigd.

Het olifantengebouw in de dierentuin van Budapest, ook wel het paleis van de dikhuiden genoemd, werd tussen 1909 en 1912 in art nouveau stijl gebouwd naar de plannen van de architect Kornél Neuschloss. Hij tekende een gebouw waar de olifanten zich thuis zouden voelen. Jammer genoeg werd het gebouw beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog. In de jaren 90, werd het gebouw van Hella en Zita, twee vijfjesolifanten, volledig hernieuwd, zowel van binnen als van buiten, en werd de toren herbouwd. De ruimte van de olifanten werd zelfs vergroot, een zwembad en een douche werden aangelegd en er werd een weegschaal geïnstalleerd.

Deze lamp, aanvankelijk gemaakt voor een tentoonstelling, werd nadien in talrijke varalanten vervaardigd.

In 1897, richt een groep jonge kunstenaars de vereniging Secession op. Het tentoonstellingspaviljoen werd in 1898 door architect Joseph Maria Olbrich ontworpen en voltooid. In dit gebouw is de natuur alomtegenwoordig. De vergulde metalen koepel bestaat uit laurierbladjes, die ook langs de muren omhoog kruipen: gouden slangen kronkelen heen en weer over de blanke gevel en ontspringen uit de hoofden van de vrouwen boven de toegangsdeur. We bemerken ook uilen op de zijanten en hagedissen links en rechts van de hoofdingang. Kleine schildpadden lijken de grote blauwe urnen naast de trap te torsen.

Deze lamp, aanvankelijk gemaakt voor een tentoonstelling, werd nadien in talrijke varalanten vervaardigd.

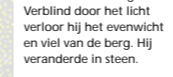
De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

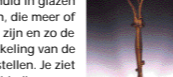
Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

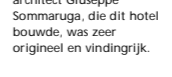
Glasgow De theesalons van Glasgow

Glasgow De theesalons van Glasgow

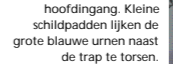
Ljubljana De drakenburg

Ljubljana De drakenburg

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Terrassa De Agrupació Regionalista

Terrassa De Agrupació Regionalista

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Glasgow De theesalons van Glasgow

Glasgow De theesalons van Glasgow

Ljubljana De drakenburg

Ljubljana De drakenburg

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Terrassa De Agrupació Regionalista

Terrassa De Agrupació Regionalista

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Glasgow De theesalons van Glasgow

Glasgow De theesalons van Glasgow

Ljubljana De drakenburg

Ljubljana De drakenburg

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Terrassa De Agrupació Regionalista

Terrassa De Agrupació Regionalista

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Helsinki Het Nationaal Museum van Finland

Glasgow De theesalons van Glasgow

Glasgow De theesalons van Glasgow

Ljubljana De drakenburg

Ljubljana De drakenburg

Brussel De Flora en de Fauna

Brussel De Flora en de Fauna

Terrassa De Agrupació Regionalista

Terrassa De Agrupació Regionalista

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Nancy De Provincie Varese Het Campo dei Fiori-hotel

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Wenen Het tentoonstellingspaviljoen van de Secession

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Riga Dit gebouw, gebouwd in 1909, omvat winkels op zijn gelijkvloers, banken op de eerste en tweede verdieping, appartementen op de hoogste verdiepingen. De architecten, Konstantins Pēkšēns en Artur Moedlinger, gebruikten kwaliteitsmaterialen. De buitenmuren zijn graniet afkomstig van Finland en Zweden. De trappenhall is verlicht door glasramen waarop het transport, de handel, de scheepvaart, de opvoeding en de wijsheid, gesymboliseerd door de uil, staan afgebeeld. Het gebouw heeft een hoektorentje met een uurwerk. Dit soort van toren komt veel voor in Riga.

Brussel De Flora en de Fauna